

Türkiye Cümhuriyetile Bulgaristan kralığı arasında akte- dilen ticarî itilâfnamenin tasdikı hakkında 1/907 numaralı kanun lâiyhası ve Hariciye ve İktisat encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı: 6/667

19-III-934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Bulgaristan ile 27 kânunuevvel 933 tarihinde imza edilen ticaret itilânamesi ile merbutu zeyil ve mektupların ve tediyatın tanzimine müteallik kliring mukavelenamesinin 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden, 11 şubat 934 tarihinden itibaren meriyete girmek üzere tasdikı İcra Vekilleri Heyetince 13-III-934 te takarrür etmiştir.

Bahsi geçen vesaikten ticarî itilâfname bazı tarife tenzilâtını tazammun etmesi itibarile bahsi geçen kanunun üçüncü maddesine göre keyfiyetin Yüksek Meclisin tasdikına arzı takarrür etmiş ve bu hususta hazırlanan kanun lâiyhası, esbabı mucibe mazbatası, ticarî itilâfname ve zeyli ile birlikte Yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Türk - Bulgar itilâfı esbabı mucibesi

Memleketimizle Bulgaristan arasındaki ticarî ve iktisadî münasebetleri yeni ihtiyaç ve şartlara göre tanzim gayesi ile Bulgaristan ile 21 kânunuevvel 1933 tarihinde imza edilen ticaret itilâfını Hükümet Büyük Millet Meclisinin yüksek huzuruna arzeder.

Bu itilâfla muayyen listelerde yazılı olan Türk ve Bulgar ticaret eşyasının tayin edilen miktarlar dahilinde mütekabilen ithal ve ihracı tanzim edilmektedir. Bu ticarî mübadele 600 000 lira kıymetinde olacaktır. Bu had dahilinde tesbit edilen eşyanın hususi takas tariki ile mütekabilen ve aynı zamanda ithal türk malı ihracına vareste kalınmıştır.

1691 numaralı ve 18-VI-1930 tarihli kanunla tasdik edilen Türkiye - Bulgaristan ticaret ve seyrisefain muahedesinin imza protokolunda konsolide edilen Türk - Bulgar eşyasının eşya fiyatlarının sukutu dolayisile yeni vaziyete intibakını temine matufen mütekabilen yeni bir tarife konsolidasyonuna tâbi tutulması bu itilâfta tesbit edilmiştir.

1928 senesine kadar ithalât ve ihracat yekûnu olarak sekiz milyon lirayı bulan mütekabil ticaret hacminin yine bu son senelerde ancak bir milyonu biraz geçebilmesi komşu iki memleket arasındaki ticarî münasebetlerin haylı inhitata uğradığını göstermektedir. Bulgaristanın son senelere kadar Türkiyeye vaki ithalâtının - Memleketimizin bu ithal maddelerinde temin ettiği inkişaf dolayisile - bizim için istiğna hâsıl olacak bir hale düşmesi üzerine mühim ihraç mallarımızdan balık ve balmumu gibi mahsullerimize binnetice Bulgarların kendi pazarlarını kapamaları vaziyeti tahaddüs eylemiştir. Yeni anlaşma bu mühim iki istihsal maddelerimizle

birlikte diğer ithalât mahsullerimizi müşkül vaziyetinden kurtarmak ve Bulgarisan piyasasını açarak hem vatandaşların iktisadî faaliyetlerini düzeltmek ve inkişaf ettirmek ve hem de komşu olan iki Devlet arasında daha kuvvetlenmesi arzu edilen iktisadî münasebetleri mümkün mertebe sıyanet bu itibarla teminine çalışılan gayelerden olmuştur.

Memleketimizin Bulgaristan ile ticarî münasebetlerinin kuvvetlendirecek olan bu itilâfın kabul ve tasdikını Yüksek Büyük Millet Meclisinden Hükûmet istirham eder,

T. B. M. M.
Hariciye encümeni
Karar No. 33
Esas No. 1/907

14-IV-1934

Hariciye encümeni mazbatası

Türkiye Cümhuriyetile Bulgaristan arasında 21-XII-1933 te Ankarada imzalanan ticarî itilâfname ve merbutunun kabul ve tasdikına dair kanun lâyihası ve esbabı mucibesini encümenimizde tetkik olundu.

Hükûmetin esbabı mucibesini varit gören encümenimiz kanun lâyihasını tasvip ederek havalesi mucibince İktisat encümenine tevdi

edilmek üzere Yüksek reisliğe takdimine karar vermiştir.

Reis N.	M. M.	Kâtip
Sivas	Sivas	Diyarbakir
<i>Necmettin</i>	<i>Necmettin</i>	<i>Zeki Mesut</i>
Aza	Aza	Aza
Kocaeli	İstanbul	Bolu
<i>Reşit Saffet</i>	<i>Salâh Cimcoz</i>	<i>Hasan Cemil</i>

İktisat encümeni mazbatası

T. C.
İktisat encümeni
K. № 22
E. № 1/907

22-V-1934

Yüksek Reisliğe

Bulgaristanla 27 kânunuevvel 1933 tarihinde akit ve imza edilip İcra vekilleri Heyetinin 13-III-934 toplantısında kabul ve Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ticaret itilâfnamesiyle merbutu klerink mukavelesini encümenimize havale edilmekle ticaret Umum müdürü Naki Beyin huzurunda tetkik ve müzakere olundu.

İki memleket arasındaki müteakbil ithalât hareketlerinin bu günkü ihtiyaçlara göre tanzim gayesile akte edilen bu itilâfnamenin portesi (650) bin lira raddesinde olup mukavele iki tarafın gümrük tarifelerinde yekdiğere karşı muayyen bazı emtianın resminden %30 dan 50 ye kadar tenzilât yapılmak ve bedelleri klerink usulüne tevfikân ödenmek esaslarına göre tanzim edilmiştir.

Encümenimiz yaptığı tetkikatta; mukavelede kabul edilen resim tenzili hadlerini bu günkü eşya fiyatlarına nazaran iktisadî menfaatlarımıza münafi görmemiştir. Esasen mukavele müddeti de bir sene gibi kısa bir zamana munhasır olduğundan Encümenimiz heyeti umumiyesinin kabulünü muvafık bulmuştur.

Heyeti Umumiyenin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

İk. En. R.	M. M.	Kâ.
Edirne	Ş. Karahisar	Af. Karahisar
<i>Şakir</i>	<i>İsmail</i>	<i>Akosmanoğlu</i>
		<i>İzzet</i>
Aza	Aza	Aza
İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>H. Vastf</i>	<i>M. Yaşar</i>	<i>A. Cemil</i>
		<i>Hasan</i>

HÜKMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Bulgaristan arasında akit ve imza edilen ticarî itilâfın kabul ve tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye ile Bulgaristan arasında 21 - XII - 1933 tarihinde Ankarada imza edilen ticarî itilâfname ve merbutu kabul ve tasdik olunmuştur.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına İcra Ve-

killeri Heyeti memurdur.

13 - III - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
İsmet Ş. Saracoğlu	Zekâi Ş. Kaya		
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
Dr. T. Rüştü Fuat	Hikmet Ali		
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
M. Celâl	Dr. Refik	Ali Rana	Muhlis

TÜRKİYE - BULGARİSTAN TİCARİ İTİLÂFI

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmetile Bulgaristan Hükûmeti, memleketleri arasındaki ticarî re-
vabıtın inkişafını kolaylaştırmak maksadile atideki ahkâmın kabulünü kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

Bulgaristan Hükûmeti Kıraliyesi, Bulgaristan millî bankasının olbaptaki nizamâtına ve işbu
itilâf ahkâmına tevfikân, aşağıda gösterilen senelik kontenjan hadleri dahilinde Türk emtiası-
nın Bulgaristana ithalini temin eylemeği taahhüt eyler:

	Kilo
Taze veya canlı balık	350 000
Her cins ve nevi tuzlu balık	500 000
Havyar	25 000
Balmumu	125 000
Yün	150 000
Zeytin	195 000
Zeytin yağı	50 000
Palamut	500 000
Valeks	375 000
Kuru üzüm	25 000
Kuru incir	25 000
Kabuklu fındık	10 000
Ayıklanmış fındık	10 000
Portakal	50 000

Madde — 2

Türkiye Hükûmeti, türkiye ithalât rejimini tanzim eden kanun ve kararnamelere tevfikân,
aşağıda gösterilen senelik kontenjan hadleri dahilinde Bulgar emtiasının Türkiyeye ithalini te-
min eylemeği taahhüt eder.

	Kilo
Odun kömürü	10 000 000
Kesme şeker	2 500 000
Kaşar peyniri	80 000
Domuz	Adet 2 000

Madde — 3

İki Hükümet ticaretlerinde tevazün husulü maksadile, işbu itilâfın mevkiî meriyete vazî tarihinden itibaren her üç ayın nihayetinde iki memleket arasındaki ticarî muvazene vaziyetini tetkik ve tanzim hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde — 4

İşbu itilâf iki Tarafın tasdikından on beş gün sonra meriyete girecek ve yalnız bir sene için muteber olacaktır.

Madde — 5

İşbu itilâfa merbu ve tarife rûsumunu konsolide eden protokol kezalik iki Tarafın tasdikından onbeş gün sonra meriyete girecektir. İşbu protokol Türkiye ile Bugaristan arasında 27 mayıs 1930 tarihinde aktedilen ticaret ve seyrisefain muahedesinin lâyenfek bir cüzünü teşkil edecek ve muahede meri kaldıkça tesirini icra eyleyecektir.

Zeyil No. (1)

27 mayıs 1930 tarihli Türk - Bulgar ticaret ve seyrisefain muahedesine mülhak imza protokolünün ahkâmı atideki şekilde tadil edilmiştir.

İşbu mukavelenamenin meri bulunacağı müddet zarfında Türkiyeye ithal edilecek Bulgaristan mahsulü odun kömürlerinin (Türk tarifesi numara 283) yüzde elli nisbetinde, yine Bulgaristan mahsulü Kaşkaval peynirlerinin (Türk tarifesi numara 24 A) yüzde elli beş nisbetinde ve domuzların (Türk tarifesi numara 9) yüzde 68 nisbetinde gümrük resmi tenzilâtından istifade etmeleri mukarrerdir:

Kezalik, Türk mahsulü taze ve tuzlu balıklar (Bulgar tarife numarası 30,31 b 2 ve 31 c) ve balmumları (Bulgar tarife numarası 124) yine işbu mukavelenin meri bulunduğu müddet zarfında Bulgaristana hini ithallerinde atide zikredilen gümrük resimlerine tâbi tutulacaklardır:

Bulgar tarife numarası	Eşyayı ticariyenin isimleri	Altın leva olarak beher kentaldan alınacak resim
30	Her nevi balık canlı, taze veya tebrit edilmiş	10
31 b	Palamut 1) parçalanmış 2) bütün	52,5 35
31 c	Sair	15
134 a	Arı mumları ve balmumu petekleri	112

Balâda zikredilen imza protokolünde yapılacak bu tadilât musaddak nüshaların teatisinden on beş gün sonra meriyete girecek ve mezkûr muahednin bir cüzü lâyenfekkini teşkil edecektir. Ankarada 21 kânunuevvel 1933 tarihinde iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Numan
H. Naki

Antonoff

